

Številka zadeve: U-I-187/00

Datum odločbe: 9.5.2002

Področje: vpis v evidenco vojnih veteranov glede na to, kako so pridobili državljanstvo

Izrek: zakon o vojnih veteranih je v neskladju z ustavo, DZ ima eno leto časa, da ga popravi, do takrat pa se ne upošteva, na podlagi katere določbe zakona o državljanstvu je oseba pridobila državljanstvo

Dodatno: mnenje DZ in vlade

Odločitev: SOGLASNO (9): Wedam-Lukić, Čebulj, Fišer, Janko, Modrijan, Ribičič, Škrk, Testen, Ude.

POVZETEK ZADEVE:

Oseba se je hotela vpisati v evidenco vojnih veteranov, a je bil zahtevek zavrnjen, ker je pridobila državljanstvo z naturalizacijo leta 1996 (po 10. čl. ZDRS), ni bil pa državljan 25.6.1991 in ni pridobil državljanstva po 40. členu ZDRS (tj. tisti, ki so tukaj živeli in so v 6 mesecih vložili ustrezno vlogo). Vlada in DZ menita, da ker za pogoj pridobitve državljanstva z naturalizacijo ni neprekinjeno bivanje v Sloveniji, je razlikovanje dopustno.

Zaradi sporne določbe je po osamosvojitvi Slovenije oseba izgubila neke pravice, ki jih v obliki večje socialne varnosti Ustava priznava vojnim veteranom.

Ali je to, da statusa vojnega veterana (ob izpolnjevanju drugih pogojev) ne more pridobiti oseba, ki naj ne bi pristne vezi z državo Slovenijo izkazovala zato, ker ni bila njen državljan 25. 6. 1991, oziroma je državljanstvo Republike Slovenije pridobila na podlagi 10. člena ZDRS, v skladu z Ustavo?

Ustavno varstvo pridobljenih pravic gre vsem v 18. členu UZITUL navedenim osebam, ne glede na državljanstvo, saj je to očitno različno, zato se tako kot pri osebah, ki so na primer italijanski ali avstrijski državljani, nadaljuje tudi ne glede na to, ali bo (oziroma je) borec NOV, zajet z 18. členom UZITUL, pridobil državljanstvo RS. Drugačna razlaga bi privedla do njegovega neenakega obravnavanja v primerjavi z osebami tujega državljanstva, ne da bi bil za to podan stvaren razlog.

EKONOMSKA DIM.	1	2	3	4	5
Pozicija sodbe in protisodbe	Nerazporejeno				

Odločba: nima ekonomske dimenzije; sicer se navede, katerih dodatnih ugodnosti so deležni vojni veterani, a za presojo je pomembno, ali so jim varovane pridobljene pravice.

DRUŽBENA DIM.	1	2	3	4	5
Pozicija sodbe in protisodbe	S				PS
ZA:	1	1			

Odločba: razlikovanje na podlagi tega, po katerem členu zakona je oseba pridobila državljanstvo RS, ni utemeljeno, saj se varstvo pravic, ki so jih imeli po predpisih SFRJ, varuje še naprej (na primer tudi Avstrijcem in Italijanom), ne glede na to, ali bodo pridobili državljanstvo RS ali ne. Opozori torej, da varstvo pridobljenih pravic ne sme biti vezano na državljanstvo (sploh)= **Pozicija 1**

Nasprotna odločba: razlikovanje je utemeljeno, status pripada le tistim nekdanjim državljanom drugih republik SFRJ, ki so izpolnile stroge pogoje za pridobitev državljanstva, ne pa zgolj z naturalizacijo. **Pozicija 5** (posebna obravnava oseb iz nekdanje SFRJ napram drugim tujim državljanom).

AVTORITARNA DIM.	1	2	3	4	5
Pozicija sodbe in protisodbe		S			PS
ZA	1	1	1		

Odločba: zakon mora drugače urediti zadeve in je protiustaven, ker ne navaja nikakršnega utemeljenega razloga v javnem interesu za vezavo zadevnih pravic na državljanstvo RS. DZ naj to popravi v 1 letu, do takrat pa ni pomembno, na podlagi katerega člena ZDRS je oseba pridobila državljanstvo. **Pozicija 2** (pozicija 1 bi bila, da državljanstvo sploh ni pogoj, če uveljavlja že kdaj prej od slovenskih organov pridobljene pravice)

Protisodba: ureditev je primerna, razlikovanje med osebami ima stvarno podlago = **pozicija 5**

MEDNARODNA PRAVNA VPETOST (OCENA OD 1 DO 4 ali neocenjeno-NC)		
Odločitev in sodniki ZA	1	se ne sklicuje na tuje pravo/sodno prakso

NAKLONJENOST DZ (OCENA OD 1 DO 4 ali neocenjeno - NC)		
Odločitev in sodniki ZA	1	odloči drugače, kot sledi iz mnenja DZ, ki meni, da je ureditev primerna

(Sekretariat) DZ meni, da je zakonodajalec imel razumne razloge, da z osebami, ki so pridobile državljanstvo na podlagi 40. člena ZDRS, ni izenačil tistih, ki so državljanstvo pridobile na kakšni drugi podlagi (v pobudnikovem primeru z naturalizacijo), saj je prevedel obstoječe pravice tako, da je zahteval kontinuirano navezavo na to državo.

NAKLONJENOST VLADI (OCENA OD 1 DO 4 ali neocenjeno - NC)		
Odločitev in sodniki ZA	1	odloči drugače, kot sledi iz mnenja vlade, ki meni, da je ureditev primerna

Vlada navaja: Eno od načel, na katerih temelji ZVV, je zagotavljanje varstva vsem osebam (ne glede na državljanstvo), ki so aktivno sodelovale pri obrambi Slovenij. Pri nekaterih skupinah vojnih veteranov je priznanje statusa vojnega veterana vezano tudi na državljanstvo Republike Slovenije od 25. 6. 1991. Pri osebah, ki so državljanstvo Republike Slovenije pridobile z naturalizacijo, naj bi dejansko prebivanje v Republiki Sloveniji lahko daljši čas ne bilo podano. Pri teh osebah gre torej za drugačno dejansko stanje kot pri osebah, ki so državljanstvo pridobile po 40. členu ZDRS, zato razlikovanje njihovega pravnega položaja ni nedopustno.